

Dictamen núm. 03/2001 del Consell Econòmic i Social sobre el Projecte de decret pel qual es modifica el decret 29/1997, de 18 de febrer, pel qual s'estableix el marc normatiu de les ajudes per als sectors comercial, industrial i de serveis del les Illes Balears.

I.- Antecedents

1er.- El dia 4 de desembre de 2001 es presenta en el registre d'entrada d'aquest Consell, sol·licitud de l'Illm. Sr. Sebastià Rechach Genovart, secretari general tècnic de la Vicepresidència Conselleria d'Economia, Comerç i Indústria del Govern de les Illes Balears, interessant l'emissió de dictamen sobre el Projecte de decret que s'ha referenciat.

2on.- Un cop examinat pels serveis tècnics del CES el contingut del projecte esmentat, basant-se en el principi d'economia procesal, la Presidència opta per aplicar el procediment resumit d'emissió dels dictàmens previst a l'apartat b) del paràgraf 1.1, del núm. 1, de la Norma de Funcionament Intern aprovada pel Ple extraordinari del CES del 20 de novembre de 2001 comunicant-ho a tots els senyors consellers.

Igualment, per tal d'emetre el dictamen amb una informació i base suficient, el dia 13 de desembre de 2001, es reclama documentació complementària que es aportada el 19 de desembre.

II.- Observacions Generals

Abans d'entrar en l'anàlisi de caràcter general volem fer una observació a l'exposició de motius del projecte de decret, entenent que en la mateixa s'ha de fer cita de que ha estat escoltat aquest Consell Econòmic i Social.

Dins d'aquesta mateixa línia observem que la denominació del decret no és la més apropiada, ja que la norma que es diu modificada es derogada expresament en la seva disposició derogatòria. Per tant aquest decret no modifica sinò que substitueix integrament el decret del 1997.

Des d'un punt de vista general dictaminem:

1ª.- El Projecte Decret (/2001), pel qual es modifica el Decret 29/1997, de 18 de febrer, pel qual s'estableix el marc normatiu de les ajudes per als sectors comercial, industrial i de serveis de les Illes Balears, ve motivat pels canvis introduïts pel Reglament (CE) núm. 69/2001 de la Comissió, de 12 de gener de 2001, relatiu a l'aplicació dels articles 87 i 88 del Tractat de la CE a les ajudes "mínimes", que és d'aplicació durant el període 2001-2006; pel Reglament (CE)

núm. 70/2001 de la Comissió, de 12 de gener de 2001, relatiu a l'aplicació dels articles esmentats del Tractat CE a les ajudes estatals a les petites i mitjanes empreses i, finalment, per la Llei 4/1999, de modificació de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

En el seu article 1 el Decret defineix el seu objecte: consolidar el teixit empresarial, augmentar la competitivitat de les empreses i, com a conseqüència d'això, afavorir l'ocupació i la creació de riquesa.

Entenem seguint les recomanacions de l'Agenda Social Europea (ASE), aprovada en el Consell Europeu de Niça, que existeix un ampli consens a l'entorn de l'idea de que només les polítiques que fomentin les sinergies i la interacció positiva entre el creixement econòmic, l'ocupació i la cohesió social generaren més competitivitat i dinamisme de les empreses, més ocupació de qualitat i més consolidació del model social europeu. És en aquest sentit que el Consell Econòmic i Social de les Illes Balears vol plantejar les següents observacions generals.

El Projecte Decret (/2001) estipula en els seu article 2, en el que s'estableix l'àmbit d'aplicació, que: "els beneficiaris de les subvencions que es regulen en aquest Decret són totes les petites i mitjanes empreses, les associacions, les entitats públiques o les privades sense ànim de lucre, ubicades a les Illes Balears i que tinguin per objecte el comerç, la indústria o els serveis"

En l'article 5 es considera petita i mitjana empresa (PIME), la unitat econòmica amb personalitat física o jurídica que en el moment de la sol·licitud reuneixi els requisits següents:

- Que ocupin menys de 250 persones.
- Que tinguin un volum de negocis anual no superior a 40 milions d'euros, o bé un balanç general no superior a 27 milions d'euros.
- Que compleixin el criteri d'independència tal com es defineix a l'article 6.

Aquest àmbit d'aplicació del Decret és molt important ja que agrupa a la major part de les empreses de Balears. El Decret només exclou a les empreses que ocupin més de 250 persones que, a Balears, només representen el 16% del total d'ocupats segons la dimensió del centre i, per omissió, a les que es dediquen a l'activitat primària (que només representen l'1% del PIB regional).

Això fa que la situació econòmica del conjunt de les empreses afectades és molt divers. Així, segons dades de l'Informe Econòmic i Social de les Illes Balears de "Sa Nostra" 2001, podem trobar diferències de creixement econòmic de quasi bé 13 punts percentuals dins del sector secundari, a diferències de més de 10 punts percentuals en els serveis.

2^a.- Aquesta diversitat de situacions econòmiques que es poden donar entre les empreses de les diferents branques productives en raó de la seva pròpia especialització productiva, i de com els hi pot afectar en major o menor mesura l'actual situació de *creixement alentit* (v. Conclusions de la Presidència del Consell Europeu de Laeken sobre la situació econòmica general i perspectives), es podria tenir en compte a l'hora de definir els criteris de valoració de les sol·licituds (apartat h) de l'article 13 del Decret.

3^a.- Es poden fer altres observacions generals. Tal com ja va definir en el seu moment el model EXCEL del Ministeri d'Indústria i l'IMPI (1993), l'avantatge competitiu en un context de globalització i obertura creixent dels mercats pel sistema productiu de les PIMES a Balears, s'hauria de recolzar en la cultura de la qualitat i no en la cultura de competir en preus. En la cultura de la qualitat l'avantatge competitiu s'obté –entre d'altres vies– per la via de les inversions en intangibles, que permeten col·locar en els mercats el mateix producte o servei que la competència, però, generant al consumidor un valor afegit més alt, per la qual cosa, el consumidor està disposat a pagar un preu més elevat. Aquest diferencial de preus positius cap els productes de més qualitat no representen pèrdues de quota de mercat, sinó tot el contrari, reflecteixen una major fidelització del consumidor, la qual cosa, permet establir i assegurar la producció de les empreses més competitives, que són aquelles que generen més valor afegit per unitat produïda, i, més ocupació estable i de qualitat, amb salaris més alts, i, en definitiva, més cohesió social. Per assegurar un creixement autosostingut al llarg del temps en l'actual context de globalització dels mercats, s'ha d'apostar, doncs, per la via del creixement basat en la cultura de la qualitat. Això pressuposa les següents consideracions addicionals:

- Tenir especialment en compte a Balears per la nostra especialització productiva en el turisme, les directrius emanades de les noves estratègies pel creixement sostenible com la Declaració de Ríó de 1992, les del Consell Europeu de Gotemburg de juny de 2001, i, l'Estratègia Espanyola de Desenvolupament Sostenible (EEDS) (actualment en fase de consulta), ja que apostar per la cultura de la qualitat per ser més competitiu, també vol dir, apostar per un model de creixement sostenible.
- Apostar per la cultura de la qualitat també vol dir incentivar a totes aquelles empreses que aposten per promoure sistemes de qualitat (normes ISO), auditories ambientals, de seguretat en el treball i qualitat de l'ocupació entre d'altres.

4^a.- Per aquestes raons proposem que l'apartat h) de l'article 13 es modifiqui en aquest sentit:

h) Criteris de valoració de les sol·licituds atenent a raons de viabilitat i oportunitat econòmica, criteris de sostenibilitat¹ i, rendibilitat econòmica i social.

Observacions Particulars

1^a.- Donada la creixent segmentació del mercat de treball que genera col·lectius per sexe, edat o localització territorial (municipis, comarques o fets insulars) amb una especial problemàtica econòmica i social, prioritzar – d'acord amb la normativa europea - aquelles empreses que estiguin localitzades dins de mercats de treball amb una creixent problemàtica sociolaboral.

De la mateixa manera s'hauria de tenir cura en auspicar a les empreses amb activitat anual respecte a les d'activitat estacional i a les que generen ocupació estable, enfront a les que generen ocupació precària, en el contexte econòmic de la seva especialització productiva sectorial.

També s'haurien de prioritzar aquelles propostes d'inversió que presuposin acords de cooperació, accions comunes o objectius comuns entre PIMES.

2^a.- A l'article 14 caldria determinar la documentació que s'ha d'aportar per sol·licitar la subvenció, a nivell general del decret i que fos comú per totes les línies de subvenció.

A efectes de simplificar la tramitació administrativa de les ajudes, i desenvolupant l'aposta iniciada a les ordres de 2001, creiem que en el decret regulador s'hauria de contemplar la possibilitat de que aquelles empreses que ja han presentat anteriorment a la Direcció General competent copies de diversa documentació (com ara és el cas dels documents constitutius de l'entitat sol·licitant, els estatuts socials, l'acreditació de la representació, ...), i la mateixa no ha sofert canvis, poguessin substituir la presentació de la mencionada documentació *per una declaració del sol·licitant* indicant que aquests documents ja han estat aportats prèviament a la Direcció General competent, indicant la data i el número d'expedient corresponent.

3^a.- A l'article 20 punt 3 proposem que la resolució de concessió o denegació de les subvencions es notifiquin individualment al sol·licitant, i que la comunicació mitjançant la publicació al Butlletí Oficial de les Illes Balears es fes només de forma excepcional si no s'ha pogut contactar individualment amb l'interessat.

4^a.- A l'article 22 s'introdueix la figura del "silenci administratiu negatiu" ja que s'especifica que "1) *Els terminis màxims per dictar i notificar la resolució expressa en els procediments de concessió de les subvencions regulades en*

¹ D'acord amb els criteris que estableix l'EEDS (document de consulta, 2001) en el seu Cap. 4, pg. 191-232.

aquest Decret és de sis mesos comptador des de la data en que la sol·licitud hagi entrat en el registre general de la Conselleria d'Economia, Comerç i Indústria”, “2) El venciment del termini màxim sense que es dicti i es notifiqui la resolució expressa, faculta la persona interessada, en tots els casos, perquè entengui la sol·licitud com desestimada”. Considerem que la figura del silenci administratiu negatiu introdueix un important element de discrecionalitat potencial i de inseguretat jurídica per als sol·licitants d'ajudes ja que el simple pas del termini de sis mesos sense haver pogut analitzar el projecte de sol·licitud d'ajuda (per motius de sobrecarrega de feina d'un departament, per un desajust operatiu,...) pot constituir-se en un factor més important, a l'hora de valorar el projecte, que la qualitat del mateix en termes de inversions a realitzar, llocs de feina a crear, millora de la capacitat competitiva, innovació, imatge, ...D'una altra banda, tenint en compte el caràcter anual de les convocatòries i que moltes línies d'ajudes poden romandre obertes fins al mes de setembre o octubre, el termini de sis mesos per a resoldre els expedients (i per suposat, per a delimitar el silenci administratiu negatiu) ens sembla excessiu. Aleshores, proposem eliminar aquesta figura de silenci administratiu negatiu i establir un compromís per part de la Conselleria d'Economia, Comerç i Indústria de respondre, amb una resolució de concessió o denegació, a totes i cada una de les sol·licituds d'ajudes que rebin en un termini no superior als tres mesos.

5ª.- Creiem també oportú reclamar que en el protocol de seguiment de les ajudes concedides (article 26) la Conselleria d'Economia, Comerç i Indústria fes un seguiment *ex-post* dels beneficis econòmics, mediambientals i socials que s'han derivat de la concessió de les subvencions a fi de concretar un *manual de bones pràctiques* que es podrien adjuntar en la informació que la Direcció General d'Economia de la Conselleria d'Economia, Comerç i Indústria ja dóna en la publicació *Normativa en matèria d'Ajudes de la CAIB*.

6ª.- Quant al desplegament del decret previst en la disposició final primera del projecte que se'ns presenta, entenem que s'ha de fer atenent a un criteri de coordinació normativa i audiència. En primer lloc, veiem necessari que les ordres de desplegament del decret siguin presentades a la consulta de la Mesa de Diàleg Social, especialment a la Mesa Sectorial corresponent, prevista en el Pacte per a l'Ocupació vigent. Igualment, tenint en compte que les entitats locals poden ser sol·licitants dels ajuts –article 2 del projecte– veiem convenient que hi hagi –en el desplegament de la norma– coordinació institucional i que, per tant, les ordres han de contemplar l'existència dels Pactes Locals per a l'Ocupació i els ents locals i agents socials que els han signat tinguin veu per fer les observacions pertinents en la redacció d'aquestes disposicions reglamentàries.

Finalment s'ha detectat algunes incorreccions gramaticals que, amb tota seguretat, seran superades un cop sigui aportat el projecte de decret al corresponent Consell de Govern.

El president del Consell Econòmic i
Social de les Illes Balears

Francesc Obrador Moratinos
Palma, 21 de desembre de 2001.